VILÁG PROLETÁRJAI EGYESÜLJETEK!

VÖRÖS LOBOGÓ

AZ RKP ARAD MEGYEI BIZOTTSÁGA
ÉS A MEGYEI NÉPTANÁCS LAPJA

XXVII. évfolyam,
8047. szám

4 oldal,
30 bani.

Péntek
1971.
Február 5

A MEGYEI MEZŐGAZDASÁGI ALAPKÁDEREK ÉS A PÁRTAKTÍVA MUNKATANÁCSKOZÁSA

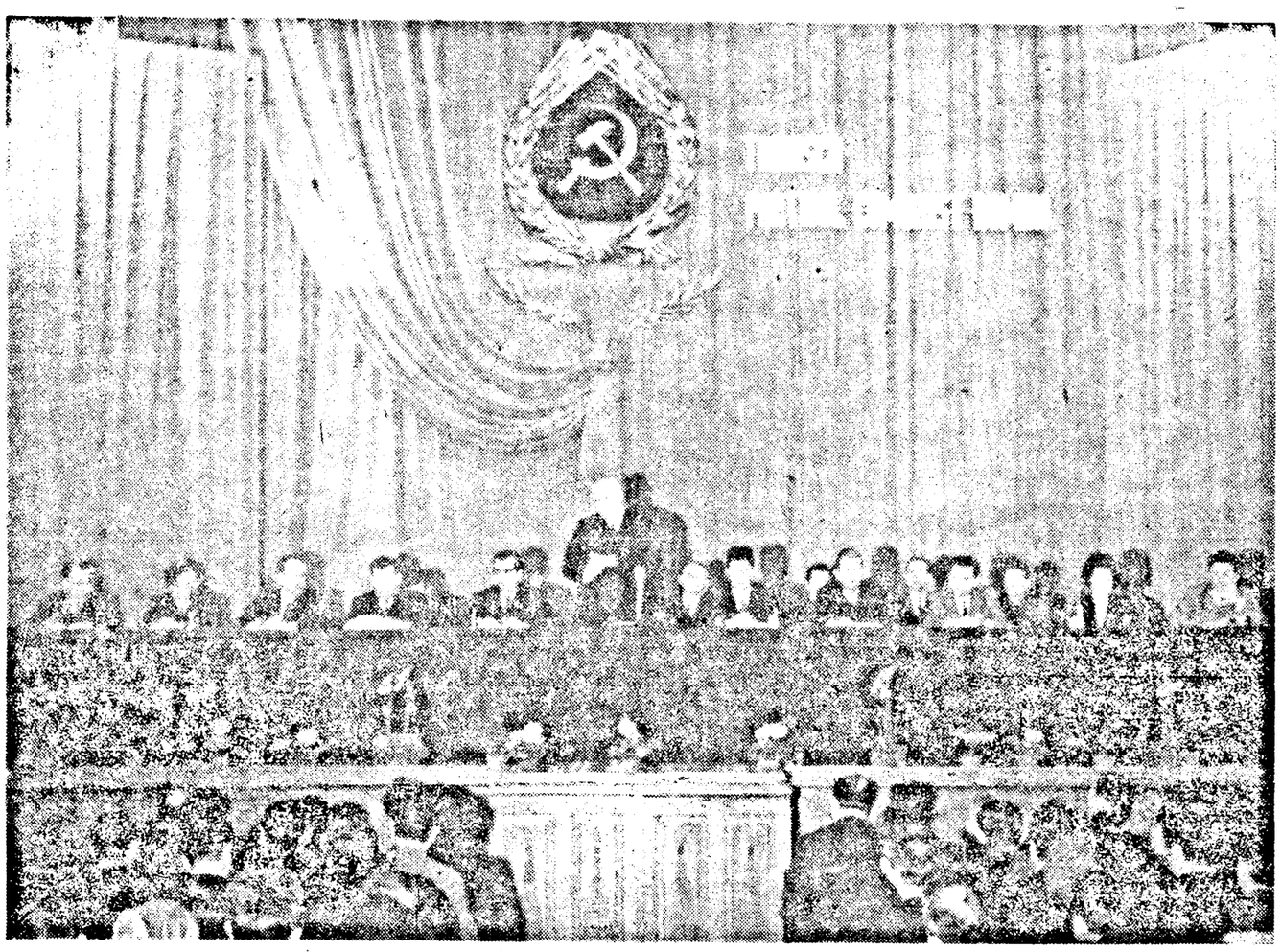

Tegnap tartották a Kulturpalota nagytermében az Arad megyei mezőgazdasági alapkáderek és a pártaktiva munkatanácskozását. A tanácskozás — amelyet a legfelsőbb pártvezetőség utmutatásai alapján az RKP Arad megyei bizottsága szervezett — megvitatta miként váltják valóra azokat az intézkedéseket, amelyek Nicolae Ceaușescu elvtársnak, az RKP KB 1970. november 23-i munkaülésén tartott a mezőgazdaság szervezésének, tervszerüsitésének és vezetésének javitásáról szóló expozéjából következnek.

A tanácskozáson részt vett a megyei pártbizottság és a mezőgazdasági szervek apparátusa, a városi és községi pártbizottságok titkárai, a városi és községi néptanacsok elnökei, az ámv-k és mga-k igazgatói, a mezőgazdasági termelőszövetkezetek pártbizottságainak és -szervezeteinek titkárai, elnökei, főmérnökei, farmvezetői, brigádosai, a szerződéskötő egységek képviselői.

A tanácskozáson részt vett **Popescu Dumitru** elvtárs, a Végrehajtó Bizottság tagja, az RKP KB titkára. Ugyancsak megjelentek az RKP KB aktivistái, a Mezőgazdasági, Élelmiszeripari, Erdőgazdálkodási és Vizügyi Minisztérium, a Mezőgazdasági Termelőszövetkezetek Országos Szövetségének, egyes központi gazdasági szerveknek a képviselői.

A tanácskozás munkálatait megnyitva, **Haș Teodor** elvtárs, az RKP KB tagja, az RKP Arad megyei bizottságának első titkára, a megyei néptanács elnöke tájékoztatót adott arról, miként valnak valóra megyénkben a párt által a mezőgazdaság szervezése, tervszerüsitése és vezetése javitásának céljából kezdeményezett uj intézkedések.

A szónok hangsulyozta annak szükségességét, hogy a viták során kiemeljék a mezőgazdasági egységek által a termelés és a munka megszervezésében és irányitásában szerzett gyümölcsöző tapasztalatokat, javaslatokat, inditványokat tegyenek a párt által megállapitott intézkedések gyakorlati alkalmazásának módozataival, a mezőgazdasági termelés minél hatékonyabb növelésével, a munkaerő teljes felhasználásával, a szövetkezeti tagok anyagi érdekeltsége rendszerének minél jobb eredményekkel való alkalmazásával kapcsolatban.

A tanácskozás keretében felszólaltak a következő elvtársak: **Corbaci Ioan,** a simándi mtsz elnöke; **Szanda Antal,** a kisiratosi mtsz elnöke; **Rusu Gheorghe** mérnök, a pécskai MGÁ igazgatója; **Popa Petru** mérnök, a sági mtsz főmérnöke, **Țirlea Ioan** mérnök, a pécskai ÁMV igazgatója; **Mihai Florica** gurbai szövetkezeti tag; **Pogan Vasile,** a pleșcuțai községi pártbizottság titkára; **Andea Traian,** a mácsai mtsz elnöke; **Mărgineanu Lucia,** a ménesi mtsz mérnöke; **Stănescu Mihai** állatorvos, az Avicola ÁMV igazgatója; **Radu Ioan,** a vingai mtsz elnöke, **Calomfirescu David** mérnök, a szentannai MGÁ igazgatója; **Laioș Dumitru,** a pécskai községi pártbizottság titkára; **Budișan Ioan,** a soborsini mtsz elnöke; **Lóczi János,** a nagylaki Mureșul mtsz elnöke; **Goina Gheorghe,** a Szocialista Munka Hőse, a szentannai mtsz elnöke; **Frățilă Adrian** mérnök, a kovászinci mtsz főmérnöke; **Popescu Ioan** mérnök, a szemlaki mtsz főmérnöke, **Cristea Gheorghe,** a kisjenői mtsz főmérnöke; **Berbecaru Gheorghe,** a szentmártoni mtsz elnöke.

A felszólalók hangsulyozták a párt vezetősége által hozott intézkedések rendkivüli jelentőségét, nagyra értékelték Nicolae Ceaușescu elvtársnak, az RKP KB 1970 novemberi munkaülésén tartott expozéját, kiemelték, miként tevékenykedtek a feladatok valóra váltásáért. Kifejezésre juttatták megyénk mezőgazdasági dolgozóinak teljes csatlakozását a párt vezetősége által kidolgozott egész intézkedés-komplexumhoz.

Az alkotó munka légkörében lefolyt tanácskozás sokoldaluan elemezte a megyénk mezőgazdaságának fejlődésében eddig elért eredményeket és ugyanakkor napfényre hozta az előfordult hiányosságokat. A felszólalók megoldásokat javasoltak a hibák felszámolására, a megyénk mezőgazdasági egységeinek rendelkezésére álló potenciál tökéletesebb kihasználására. Kifejezésre juttatták lelkesedésüket, azt az elhatározásukat, hogy mindent megtesznek a párt által kezdeményezett intézkedések valóra váltásáért. Kombativ, nyilt szellemben mutattak rá mind saját, mind pedig a megyei mezőgazdasági szervek, valamint a szakminisztérium hiányosságaira.

A vitákban felszólalók kérdéseire **Coroiu Ioan** mérnök elvtárs, az RKP Arad megyei bizottságának titkára válaszolt.

Ezután felszólalt **Haș Teodor** elvtárs, aki hangsulyozta: milyen különleges figyelmet fordit partunk és államunk a mezőgazdaság fejlesztésére, a falusi dolgozók, az egész nép életszinvonalának emelésére. A szónok ezután behatóan vázolta az uj ötéves tervben, és különösen ebben az esztendőben megyénk valamennyi mezőgazdasági dolgozója előtt álló feladatokat. Ilyen értelemben hangsulyozta, hogy az állandóan növekvő traktor- és mezőgazdasági géppark, a mütrágyák mennyiségének gyarapodása, az öntözési munkálatok kiterjesztése lehetővé teszi valamennyi tervmutatószám teljesitését és tulszárnyalását. Mivel közeledik a tavaszi mezőgazdasági kampány, szükséges, hogy a pártszervek- és szervezetek, az egységek vezetőségei minden erőfeszitést megtegyenek a tavaszi munkálatok jó előkészitése és kibontakozása érdekében. A szónok aláhuzta annak szükségességét, hogy idejében és jó feltételek között végezzék az őszi vetések gondozásának, a megfelelő vetőmagok előkészitésének munkálatait, gondosan megjavitsák és alaposan ellenőrizzék a mezőgazdasági felszereléseket, megfelelően oldjanak meg minden kérdést, mely a megye valamennyi mezőgazdasági egységben a termelési munka jó menetét biztositja.

A munkálatok befejezéseként felszólalt **Popescu Dumitru** elvtárs a Végrehajtó Bizottság tagja, az RKP KB titkára, aki a párt vezetősége, személyesen Nicolae Ceaușescu elvtárs meleg üdvözletét tolmácsolta a tanácskozásnak. A szónok behatóan foglalkozott Nicolae Ceaușescu elvtársnak az RKP KB 1970 november 23-i munkaülésén tartott expozéjából fakadó utmutatások gyakorlati alkalmazásának módozataival, különösen kiemelve annak szükségességét, hogy felhasználják a mezőgazdasági termelés növelésére, a megye mezőgazdaságában folyó egész tevékenység hatékonyságának fokozására, rendelkezésre álló lehetőségeket.

Hatalmas lelkesedés, a párt bölcs politikája iránti forró ragaszkodás légkörében a tanácskozás résztvevői táviratot inteztek az RKP KB-hez, személyesen Nicolae Ceaușescu elvtárshoz, melyben kifejezésre juttatták teljes csatlakozásukat a párt által a mezőgazdaság terén megállapitott intézkedésekhez és vállalták: minden erőfeszitést megtesznek az ez évi tervfeladatok teljesitéséért és tulszárnyalásáért.

Lelkesedésben nincs hiány

Öreg épület a pankotai művelődési ház. A főutcáról az ember egy kis szobán keresztül a nagyterembe jut.

Vasárnap délelőtt van, a terem oszlopai között megül a csend. Szines girlandok a mennyezet alatt. (Vajon szilveszter óta áll ünnepi diszben a terem?) A nézőtéren katonás rendbe állitott székek. Szerte a világon, sokfelé megtalálhatók ezek a székek.

Păcurar Ioant, a művelődési ház igazgatóját irodájában találom. A fiatal galsai tanár január eleje óta irányitja a városka kulturális fórumának tevékenységét. Arról beszélgetünk, milyen rendezvényekkel készülnek a párt 50. évfordulójának köszöntésére.

Az igazgató nem keresi elő a munkatervet, mint ahogy általában teszik. Rövid gondolkodás után sorolja, s én alig győzöm jegyezni.

Megtudom, hogy a művelődési ház egész tevékenységének a nagy évfordulóra való készülődés ad ünnepi jelleget. Az előadásokon az ötéves terv megvalósitásait népszerüsitik, epizódokat elevenitenek fel a part 50 éves harcából. Nemrég Pankotara látogatott Marin William egyetemi lektor, akinek a szocialista mozgalmakról szóló előadását élénk figyelemmel kisérték.

— A vállalatok, a tömegszervezetek és a városi könyvtár is számos akciót szervez — mondja Păcurar Ioan. —. Január végén a könyvtár sikerült irodalmi délutánt tartott a **Kommunisták mai irodalmunkban** témával. Februarban a városi KISZ-bizottsággal együtt versenyt rendezünk a munkásmozgalmak története tárgykörből. Külön kiállitáson szándékszunk bemutatni a párt harcáról szóló könyveket.

— **Mivel készülnek a művelődési ház csoportjai?**

— Mükedvelőink fokozott szorgalommal próbálnak. A **Szinpadi dialógus vetélkedő** során február 21-én tiz müfajban mérik össze tudásukat a kisjenőiekkel. Egy héttel később Pankotán lesz a visszavágó. Különösen szinjatszóink szerepléséhez füzünk reményeket. Komoly, összeforrott együttesünk van. Iulian Copacea szinművész irányitotta a próbákat.

A pankotaiak nemrég Lippán vendégszerepeltek. Két előadason,

PUSKEL PÉTER

(Folytatása a II. oldalon)

1966 1970 AZ ÖTÉVES TERV EREDMÉNYEIBŐL

A román kőolajbányászok a világ minden részén

Évtizedekkel ezelőtt egy román kőolajkitermelésen valóságos bábeli zürzavar uralkodott. Akár a mélyfurásról, a kitermelésről vagy a szükséges berendezésekről és felszerelésről beszéltek, akár pénzügyi jellegü kérdéseket vitattak meg, a főmérnök és sok más szakember, a könyvelő és az igazgató angolul, franciául, németül vagy olaszul beszélt, mert többnyire külföldi részvényes vagy annak megbizottja volt. Románul csak a szondamunkások, a gépészek, a lakatosok beszéltek, azok, akik a szondánál verejtékeztek. Belföldi szakember alig volt. Ezek az intézetekből hiányos ismeretekkel érkeztek és a gyakorlat iskolájában sok nyelvü szótár segitségével, valósággal lopva sajátitották el a mestersegbeli tudást. Roluk irta Geo Bogza rendkivüli tömörséggel: .....A kőolajtelepeken nehéz helytállni. Néha jönnek fiatal mérnökök jóhiszemü emberek a politechnikai iskolákból. Ha egy éven belül nem mondanak le, nevetségessé válnak..."

A szocialista forradalom itt is gyökeres minőségi átalakulásokat hozott a szakemberek tekintetében is. Ezt hangsulyozta legutobbi számában a La Revue petroliere rangos francia kiadvány: „A sokoldalu és hosszas román kőolajipari tapasztalat — a háboru és annak következményei okozta visszaesés után — erős nemzetközi szállitóvá változtatja nemcsak az iparágnak szükséges berendezések terén, hanem azoknak a kiváló szakképzetségü technikusoknak a tekintetében is, akiknek tudását elismerik Nyugaton és Keleten egyaránt., de főleg a fejlődésben lévő országokban. Ezek az országok egyre gyakrabban fordulnak Romániához kőolajipari müszaki segitségért.

Napjainkban számos román geológus, geofizikus, mélyfurási szakember, mérnök és technikus képviseli az országot a legtávolibb vidékeken is. Különböző partnerekkel együttmüködésben hozzáértéssel kutatnak uj kőolajtelepek után müszaki segitséget nyujtanak a Románia által szállitott felszerelések és berendezések felszereléséhez.

A román olajbányászok dicséretes tevékenységet fejtettek ki külföldön a legutobbi ötéves terv éveiben. A tevékenység egybehangolásával foglalkozó Petrom román külkereskedelmi vállalat adataiból kitünik, hogy az utobbi öt évben csaknem 1000 román geológus, geofizikus, mélyfurási szakember, mérnök, technikus tizenkét országban dolgozott. Algériában, ahol a a ploiești-i 1 Mai üzem berendezésével dolgoztak, a román szakemberek a Sonatrach állami vállalat körzeteben több mint 2700 méter mélységben fedeztek fel kő-

GHEORGHE PREDA

(Folytatasa a II. oldalon.)

TÁVIRAT

A ROMÁN KOMMUNISTA PÁRT KÖZPONTI BIZOTTSÁGÁNAK, NICOLAE CEAUȘESCU ELVTÁRSNAK

BUKAREST

Arad megye mezőgazdasági alapkádereinek és pártaktivájának munkaértekezlete, hatalmas lelkesedés légkörében kifejezésre juttatja teljes és egyhangu csatlakozását pártunk tudományos politikájához a mezőgazdaság terén és minden más téren és a megye valamennyi mezőgazdasági dolgozója — románok, magyarok, németek és más nemzetiségüek — nevében legószintébb köszönetét fejezi ki Önnek, szeretett Nicolae Ceaușescu elvtársunk, fáradhatatlan tevékenységéért, melyet a szocialista mezőgazdaság szüntelen előrehaladása érdekében folytat, azért, hogy a falusi dolgozók, az egész nep élete mind gazdagabbá váljék.

Arad megye mezőgazdasági dolgozói különös megelégedéssel fogadták az RKP KB 1970 november 23-i munkaülésén, a mezőgazdaság szervezésének, tervszerüsitésének és vezetésének javitásával kapcsolatosan elfogadott intézkedés-komplexumot. Ezek az intézkedések mindenben megfelelnek szocialista mezőgazdaságunk gyorsabb ütemü fejlődése követelményeinek, a növényi és állati termelés fokozását lehetővé tevő eszközök és források teljes kihasználása követelményeinek, biztositják a mezőgazdaság mind nagyobb hozzájárulását a nemzetgazdaság fejlődéséhez.

Azokon a közgyüléseken, amelyek ezekben a napokban folynak a mezőgazdasági termelőszövetkezetekben, a szövetkezeti parasztság, a gépesitők, a szakemberek kifejezésre juttatták teljes csatlakozásukat pártunk politikájához, azt az elhatározásukat, hogy mindent megtesznek a párt által a mezőgazdasági tevékenység hatékonysága növelésének vonalán legutóbb hozott intézkedések gyakorlatba ültetése érdekében. Az eddig megtartott 75 közgyülésen elhatározták a globális akkord bevezetését — ennek az uj javadalmazási formának az alkalmazását, mely különösen ösztönző a termelés növelése, a szövetkezeti tagok jövedelmének fokozása szempontjából.

Megyénk konkrét feltételeinek megfelelően átszerveztük a mezőgazdasági gépesitő egységeket és ezáltal fokozott lehetőségeket biztositottunk a mezőgazdasági gépesitő vállalatok és termelőszövetkezetek müszaki alapjának ésszerübb felhasználására, a munkatermelékenység és a növényi és állati termelés mennyiségének fokozására. A pártvezetőség utasitásainak fényében husz szövetkezeti tanács jött létre, magasabbrendü feltételeket biztositva ezáltal a szövetkezetek erőfeszitéseinek egyesitésére; a termelés hatékony szakositására és profilálására, ezen egységek jobb szervezésére és gazdasági potenciáljuk teljesebb kihasználására.

Az Arad megyei mezőgazdasági alapkáderek és a pártaktiva munkaértekezlete sokoldaluan, felelősségtudattal elemezte az eddig elért eredményeket. Fényt deritett a létező hiányosságokra és megállapitotta, milyen módon lehet gyakorlatba ültetni a párthatározatokat. Mindez biztositani fogja megyénkben is az egész mezőgazdasági tevékenység jobb feltételek között való fejlődését.

Biztositjuk pártunk vezetőséget, Önt személyesen Nicolae Ceaușescu elvtárs, szeretett vezetőnk, hogy a tanácskozás részvevői, Arad megye valamennyi mezőgazdasági dolgozója, nemzetiségi különbség nélkül, minden erőfeszitést megtesz az 1971. évi tervfeladatok teljesitéséért és tulszárnyalásáért, egyre jobb eredményekkel köszöntve dicsőséges pártunk félszázados évfordulóját, bebizonyitva ezáltal mély ragaszkodásukat pártunk és államunk egész bel- és külpolitikájához, bizalmukat a napfényes jövőben, amelyet a párt bölcs vezetésével, egész népünkkel együtt megteremtünk drága hazánkban — Románia Szocialista Köztársaságban.

AZ ARAD MEGYEI MEZŐGAZDASÁGI ALAPKÁDEREK ÉS A PÁRTAKTIVA TANÁCSKOZÁSA

Holnap, holnapután

Amióta Mircea Malița megirta a 2000. év krónikáját, egyre többen figyelnek a távolabbi jövő körvonalaira. Álmodozás? Sokkal több annál.

A mult év végén a fővárosban megalakult a jövőkutatás intézete, s igy konkrét tudományos kutatásokról is beszélhetünk. Világossá vált ugyanis, hogy a korszerü jövőszemlélet nem alakulhat ki önmagától. A holnapépités nagy társadalmi müvében a csupán mát látó szüklátókörüség, a napi feladatokban való beskatulyázottság nem egyszer képez kisebb vagy nagyobb (de mindig anakronisztikus) akadályokat.

Egy kisvárosban jártam a minap, s a város egyik vezetőjének feltettem — külsőleg talán álmodozó jellegünek tünő, de igenis valós — kérdésemet: milyennek képzelik a polgárok és a helyi vezetők a holnapot, a holnaputánt, a 2000. évet szükebb pátriájuk fejlődésének távlatában. És örültem, hogy e kérdést nem találták bizarrnak, felszabadult a képzelet, hogy a lehetőségek, a mai s az előreláthető fejlődési ütemből kiindulva kirajzolódjék a holnap, a távolabbi holnap körvonala. Aztán kiderült, hogy hisz tőlük függ, mai önmaguktól, milyennné teremtik gyermekeik életkeretét, az ezredforduló éveit. Az uj blokk-negyed, mely kialakulóban van első csirája a jövő nagyobb városának, a termelőegységek, melyek emeléséhez hozzáfogtak, szintén a holnapnak készülnek, a gyermekek, akik most lépik át az iskola küszöbét, 2000-ben a város dolgozóinak és vezetőinek alapkádereit fogják képezni. És álljunk meg egy pillanatra ez utóbbinál. A kisvárosi egyik (ma még falunak tartott) negyedében önkéntes hozzájárulásból és állami alapokból uj iskolát kivannak épiteni. Emeletest, korszerüt, városi jellegü, hiszen a mai igény, a város mai rangja ezt már megköveteli. Igenám, de valamilyen hivatal valamilyen töltőtolla erre nem adja áldását. Nincs vízvezeték, tehát az iskola falusi tipusu kell hogy legyen! Igaz, hogy nincs vízvezeték, érvelnek erre a jó értelemben vett lokálpatrióta városvezetők, de megkezdik épiteni tehát néhány év multva lesz. Az iskolát ma épitik — hangzik az ellenérv. De a holnapnak — így az ellenérv, s hogy ki győz ebben a disputában, egyelőre nem lehet előrelátni. Pedig az érvek és ellenérvek tabirintusában nem nehéz megtalálni a kivezető utat: miért épitenénk olyasvalamit, ami 5—10—15 esztendő multva elavult, korszerütlen lesz? Hogy miért? Mert a pillanatnyi szabályok és szabályzatok, körlevelek és ki tudja miféle papirosok szerint erre gondolkodás, fejtajós, feladásgörállás nélkül azonnal engedélyt lehet adni. Hogy mi lesz a jövőre? Az egyeseket, ugy látszik, nem érdekel.

A fenti példát másokkal is kiegészithetném, de helyszüke miatt hagyjuk ezt. Az egészséges jövőszemlélet kialakitása nemcsak népszerüsitő munkát, hanem felelősségvállalást is jelent. A felelősség pedig nekünk kell vállalnunk, mindannyiunknak a magunk munkahelyen.

KILIN SÁNDOR

Sok még a tennivaló

építőtelepeinken

Nemzetgazdaságunk fejlődésének jelenlegi szakaszában a legfontosabb követelmények közé tartozik a nyersanyagok ésszerű felhasználása. Vonatkozik ez természetesen az építőipari nyersanyagokra és félkész termékekre is. Köztudomású, hogy építőtelepeinken még mindig nagy mennyiségű tégla, cement, mész, homok, faanyag és más félkész termék vész kárba a helytelen szállítás és tárolás nyomán. Nemrég több nagy építőtelepen is ezt kellett tapasztalnunk.

Elsőnek a Szakmai Liceum építőtelepére látogattunk el. Igen kellemetlenül érintett az itt uralkodó rendetlenség. Nagy halomban mintegy 2000 darab tégla hevert izzé-porrá zuzva. Odébb ütött-kopott ládákban tárolták a cementet. Ezekből aztán kicsordogált, összekeveredett a hóval, sarral. Becslésünk szerint 500 kilónál több vált így használhatatlanná.

Ugyancsak ezen a telepen tapasztaltuk, a drága fémmel sem bánnak jó gazdához méltóan. Lépten-nyomon betonvasakba ütköztünk. A gépkocsik is ezeken görgetőzve kerestül, össze- vissza görbítve az amugy is rozsdamarta, értékes építőanyagot.

A Szakmai Liceum melletti építőtelepen termofikáló kisközpontot építenek és szerelnek. Az építőanyagok, az acélok, a félkésztermékek itt is mostoha bánásmódban részesülnek. Amikor ott jártunk, nyolc darab nagy keresztmetszetű áteresztő csapot láttunk a sárba taposva. A kerámialapok is szanaszét hevertek. S hogy teljes legyen az összkép, jókora adag bitumennel öntötték le az egészet. A drága, fémből készült felszerelési tárgyak is szerteszét hevernek és rozsdásodnak.

Ez alkalommal bejártuk az állomás-negyedi építőtelepet is. Itt nagy halom fából készült zsalu korhadt a sárba taposva, ahelyett, hogy szépen felrakták volna azokat. Minduntalan azt halljuk, hogy az építők faanyaghiánnyal küzködnek. Kétségtelen, ha a már egyszer leszerelt zsalukkal jó gazda módjára bánnának, könnyebben megoldható volna a kérdés. De ily módon gazdasági veszteségeket okoznak.

Nem is olyan régen építő szakembereink a malterhabarcs alapanyagának, a mésznek hiányáról panaszkodtak. Nos, elárulhatjuk nekik, hogy amikor az állomás-negyedben jártunk, ott nagy halom oltott meszet is láttunk ... a gépkocsik kerekei alatt. Ugyancsak itt láthattuk azt is, amint több betoncsövet és előregyártott betonelemet törtek össze gondatlanságból.

Az említett építőtelepek a megyei Építő-Szerelő Vállalathoz tartoznak, ahhoz a vállalathoz, amelyben már számtalan, hasonló rendellenességet tapasztaltunk. Ideje lenne, hogy végre itt is megszívleljek mindazt, amit Nicolae Ceauşescu elvtárs, pártunk főtitkára hangsulyozott az RKP KB Végrehajtó Bizottsága és a kormány 1970 novemben 25-i ülésén.

„Sok szó esett itt az építőanyagpazarlásról. Ugy vélem, határozott intézkedésekre van szükség ahhoz, hogy ennek az állapotnak véget vessünk. Történtek ugyan némi intézkedések, de azok nem elegendőek. Az építőtelepeken még nincs rend az anyagok átvételében. Ezt nem a megrendelőlap utján kell végezni, hanem az építőtelepekre szállitott anyagok pontos mérése és nyilvántartása alapján; akár a legközelebbi állomáson, akár magán az építőtelepen lehetőséget kell teremteni a kapott anyagok mennyiségének pontos lemérésére. Rendet kell teremteni az építőtelepek anyagellátásában, az anyagok kezelésében és felhasználásában".

SIRBU DUMITRU
bankfelügyelő

Folytatások az első oldalról

A román kőolaj...

olajat és gázt. Szakembereink uj kőolajtelepeket tártak fel Burmában. Kutatási, feltárási és mélyfurási programot, dolgoztak ki, amelynek célja 10 évre ellátni az országot kőolajtartalékkal.

A román kőolajipar küldöttei, akik az utóbbi években Braziliában, Indiában, Pakisztánban, a Szovjetunióban dolgoztak, jelenleg a Koreai NDK-ban, Kubában, Törökországban és más országokban tevékenykednek, a folyó évi szerződések pedig további román szakemberekét szólítanak külföldre.

Románia ismertté vált külföldön teljes finomitói berendezéseivel, a felszerelésekhez nyujtott müszaki segitséggel is. Hazánk felszereléseket és berendezéseket szállitott például Indiának a guahati finomító termelőkapacitásának bővítésére, valamint évi 600 000 tonna kapacitásu lámpaolaj-finomító berendezést a barauni finomító számára. Ezeket a román szakemberek segitségével szerelték fel. Ugyanakkor évi 1,3 millió tonna kapacitásu lepárló berendezést szállitottunk a Német DK-nak és azt román szakemberek segitségével szerelték fel és helyezték üzembe a bohleni kombinátban.

A gépiparunk által előállitott felszerelések és berendezések minősége, a munkálatok kifogástalan kivitelezése folytán hazánk ujabb partnereket szerzett. Igy Franciaországgal együttmüködésben Románia olajkomplexumot épit az indiai Haldiaban. A tervet hazai szakemberek készitették és a felszerelések egy része is román gyártmányu. Ugyanezen egység számára a román szakemberek müszaki segitséget nyujtanak egyes berendezések tervezéséhez, felszerelésükhöz és üzembe helyezésükhöz.

Pakisztánnal szerződést irtunk alá évi 1,5 millió tonna kapacitásu kőolajfinomító szállitására. Ezt a Karacsiban levő feldolgozó vállalat keretében szerelik fel.

Jelenleg a Petrom román külkereskedelmi vállalat utján tárgyalásokat folytatunk ujabb munkálatok leszerződésére.

Lelkesedésben...

zsufolt terem előtt mutatták be **Caragiale Nápasta** cimü drámáját. A napokban a szinjátszok Sebesre látogatnak.

— Ezzel a darabbal készülünk a Caragiale biennális versenyre — mondja az igazgató.

A német nyelvü szinjátszó csoport is lelkesen készülődik. Február közepére tervezik első bemutatkozásukat. **Az autós menyasszony** cimü darabbal szeretnének a közönség elé lépni. Február 6-ra tervezik a német nemzeti viselet bemutatóját.

Sokat beszélhetnénk még a pankotai mükedvelőkről. Megemlithetnénk az 1969-ben a megyeközi döntőn dijat nyert vegyeskórust, a népi zenekart. Sirbu Nichita nevét, aki, az igazgató szavaival élve, a „szinjátszók lelke", Borcea Ioant, Barbatei Mariat és a már nyugdijas, de lélekben örökifju Babac házaspárt.

Lelkesedésben nincs is hiány Pankotán. Egy klubhelyiségre azonban nagy szükség volna. Ezt kell megoldaniuk a legrövidebb időn belül a pankotaiaknak. Az elhagyottan álló kastély legalább néhány szobájának restaurálása és berendezése megoldaná a pankotai mükedvelés és az ifjuság szórakozásának gordiuszi csomóját.

Tájékoztató

1971
Február
5
Péntek

Napkelte 7.30, napnyugta 17.31 órakor. Az évből eltelt 30 nap, hátra van még 329.

1788-ban ezen a napon született Kisfaludy Károly.

1889. február 5-én született Bajor Mária.

1935-ben ezen a napon hunyt el Constantin Bacalbaşa, a neves publicista.

Atszerveznek több egészségügyi körzetet

Az egészségügyi intézmények tevékenységének tökéletesitésére kezdeményezett intézkedések keretében a közeljövőben több egészségügyi körzetet átszerveznek. Kisérletképpen néhány nagyobb — központositott — körzetet létesitenek. Igy például összevonják a VIII., IX., XII., XIII. és XIV. körzeteket s a központositott rendelő a Mihai Viteazul téren lesz. A másik ilyen nagy körzeti rendelőt (ide vonják össze a XV., XVI. és XVII. körzetet) a Dornei utcában rendezik be és még egyet az Aurel Vlaicu uton az I., II., III. és IV. körzet számára.

Ezekben a körzetekben állandó, egész napon at tarto, rendelés lesz s a régi körzetek lakói maguk dönthetnek, hogy az orvosok közül melyiknél jelentkeznek vizsgálatra, kezelésre. Azért, hogy bizonyos mértékben könnyitsenek a Poliklinika laboratóriumának munkáján, és hogy megkiméljék a betegeket a fölösleges járkálástól, ezeknél a központositott körzeteknél kisebb laboratóriumokat is berendeznek. Ugyanezt a célt szolgálja az, hogy minden ilyen nagy körzetnel nőgyógyász szakorvos tart majd külön rendelést.

Filmek

DACIA: A sierrai ember (9.30, 11.45, 14, 16.15, 18.30, 20.30).
STUDIÓ: A szent bosszuja (10, 12, 14.30, 16.30, 18.30, 20.30)
MURESUL: Hibernatus (10, 12, 14, 16, 18, 20).
TINERETULUI: Az éjszaka hevében. (11, 14, 16, 18, 20).
VICTORIA: Hetszer hét (11, 15, 17, 19)
PROGRESUL (Ujarad): Ez az aszszony (17, 19).
SOLIDARITATEA (Gáj): Agyaggalamb (17, 19).
CFR (Grádiste): Verőfény a fűben (17, 19).

A VIDÉKI MOZIK MÜSORA:
LIPPA: Két férfi egy halálért.
PÉCSKA: Via Mala.
BOROSJENŐ: Az itélet.
KISJENŐ: Elvira Madigan.
NAGYLAK: Az utolsó mohikán.
KÜRTÖS: A Szent bosszuja.
PANKOTA: Madarak.
VILAGOS: A menyasszony feketében volt.
SEBES: Idegenek.
KÖRÖSBÖKÉNY: Tiffanyi Memorandum.
VINGA: A mulatság.
SZENTANNA: Az apáca.

Televizió

Péntek, február 5.

10.00—11.00 Mezőgazdasági szakoktatás.
11.00—11.25 Az Apollo—11 utja — egyenes adás Houstonból.
15.50 Az Apollo—11 utja — egyenes adás.
17.00 TV-iskola — román nyelv XII. osztályosoknak. Vegytan VIII—XII. osztályosoknak.
17.55 Az 1966—1970-es ötéves terv számokban és képekben.
18.00 Az Apollo—11 utja — egyenes adás.
18.10 Gyermekek világa.
19.10 Lotto-huzás.
19.20 1001 este — gyermekeknek.
19.30 Hirado.
19.45 Az Apollo—11 utja — egyenes adás.
20.30 Románia 1971 — Ma bemutatjuk Konstanca megyét.
21.00 A doktorkisasszony — játékfilm.
22.35 Hiradó.
22.45 A zürichi mükorcsolyázó EB (férfi egyéni).

Hangverseny

Az Aradi Állami Filharmónia szimfonikus zenekara szombaton, február 6-án, este 7 és vasárnap, február 7-én, délelőtt 11 órakor szimfonikus hangversenyt rendez a Kulturpalota nagytermében.

Vezényel: SVETCO IVANOVIC (Jugoszlávia SZSZK). Közreműködik: DUSAN TRBOJEVIC (Jugoszlávia SZSZK).

Müsoron: SCHUBERT: V. szimfónia; MOZART: Zongoraverseny (K. 414); BEETHOVEN: Fantázia zongorara, énekkarra és zenekarra.

Jegyek az ügynökségnél és hangverseny előtt a Kulturpalota pénztáránál. A B. bérlet érvényes.

Rádiótájékoztató

Péntek, február 5.

BUKAREST I.

6.00—9.30 Reggeli zenés müsor. 10.00 1966—1970 számokban és megvalositásokban. 11.05 Nepek zenéjéből. 11.25 Regi forradalmi és hazafias dalok. 12.10 Elisabeth Schwartzkopf énekel. 13.22 Zenés fejtörő. 14.00 A hét zeneszerzője: Csajkovszkij. 14.15 Tóth Erzsébet és Ion Creţu népdalokat énekel. 15.45 Fuvoszene. 20.00 Dimitrie Păcurariu esti jegyzete. 20.55 Tudományos adás. 21.30 Slágerparádé. 22.55 Nichita Stănescu verseiből. 0.03—6.00 Éjszakai eszrádmüsor.

BUKAREST II.

6.00—8.10 Reggeli zenés müsor. 8.25 Hires zeneművészek: Jasa Heifetz. 9.30 Dojnák és népi táncok. 10.50 Operarészletek. 11.55 Tudományos adás. 12.15 Luminiţa Cosmin és Jean Păunescu énekel. 13.00 Déli hangverseny. 15.00 Könnyüzene. 15.30 Rádióiskola. 16.30 A Madrigál kórus müsorából. 17.30 Folytatásos rádiószinház. Călinescu: Otilia titka (V. rész). 22.30 Kulturális kiláto. 23.45—1.00 Román szimfonikus zene.

A BUKARESTI RÁDIÓ MAGYAR NYELVÜ ADASA

HÉTKÖZNAP: Délelőtt 11 óra 20 perctől 11 óra 45 percig a 202, 261, 330 és 477 méteres hullámhosszon, valamint este 19 óra 30 perctől 19 óra 50 percig a 202, 261 és 330 méteres hullámhosszon beszámol az ország és a nagyvilág eseményeiről.

A KOLOZSVÁRI RÁDIÓ MÜSORÁBÓL

Román nyelven: 6.00 Falurádió: Bihar és Fehér megyei téli őrjárat. 17.45 Hangos hiradó. 17.55 Fehér megye vegyipara a számok tükrében. 18.00 V. Jianu fuvosötös. Előadja a Nagyváradi Filharmonia fuvosötöse. 18.45 Égtájak. Vasile Rebreanu jegyzete. 18.50 Könnyüzene.

Magyar nyelven: 6.30 Bánffyhunyadi hangképek — Vámfalvi Miklós riportja. 16.30 Hangos hiradó. 16.40 Népi táncok. 16.50 Folyóiratszemle. 16.55 Ruha István, hegedül. 17.05 Ég és föld: dr. Xantus János müsora. Az Apollo—14 a Holdon: Téli madárvendégeink. 17.25 Örökszép slágerek. I. Cosma, Burchardt, Kaempfert, Ion Vasilescu és Fényes Szabolcs müvei.

Mozi

Pénteken este a pécskai kulturotthon népi együttese Dettán mutatja be müsorát. Onnan szombaton reggel Jugoszláviába utazik háromnapos turnéra. Szombaton este Kovacsicán, vasárnap pedig Uzdin közönsége előtt lép fel az együttes.

★

A nagy érdeklődésre való tekintettel ma este az Állami Szinház nagytermében a municipiumi müvelődési ház magyar nyelvü szinjátszó csoportja ujra előadja I. L. Caragiale FARSANG cimü komédiáját. Az előadás 7 órakor kezdődik.

Szinház

SZOMBATON, február 6-án, 19.30 órakor: *Duşmanul femeilor* (G. bérlet)

VASÁRNAP, február 7-én, 15.30 órakor: *Duşmanul femeilor;* 19.30 órakor: *Crimă şi dedeapsă* (J. bérlet.)

STUDIÓ 197

PENTEKEN, február 5-én, 17.30 órakor: *Moftangii;* 20 órakor: *Netnţelegerea*

Bábszinház

VASARNAP, február 7-én, 10.30 órakor: *Lie* (bemutató előadás.)

GYÁSZJELENTÉS

FAJDALOMMAL tudatjuk, hogy szeretett nagynénénk, unokatestvérünk, Bánffy Mária nyugdijas, elhunyt.

Temetése folyó hó 6-án, 16 órakor lesz a Felsőtemető (Eternitatea) halottasházából.

A gyászoló család

Olvasd és terjeszd a Vörös Lobogót!

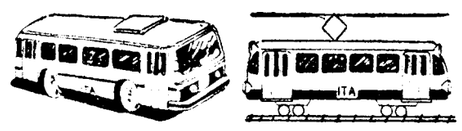

Az Aradi Szállítási Vállalat

Victoriei ut 37 szám

sürgősen alkalmaz

— munkatelep vezetőt, villamos vonal építéséhez

Epitkezesekben szakképzett technikusok előnyben részesülnek.

Besorolási feltételek a 914/1968 sz. MTH értelmében. Havi fizetés maximum: 2700 lej,

Mindennemü további felvilágositást a vállalat székhelyén nyujtanak. (118)

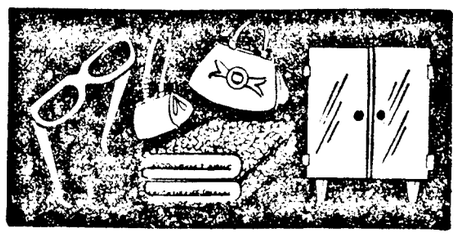

A Progresul Helyiipari Vállalat

Postăvarul utca 20 szám

alkalmaz

— gépész-elektromérnököt, t mechanikus osztály vezetői állásba
— mérnököt vagy technikust a fa-késztermekekhez
— főstatisztikust (nyugdijas is lehet, meghatározott időszakra való alkalmazással)
— mestert a müanyagfeldolgozáshoz
— mestert a butorasztalosokhoz
— gépészmestert

(Felvételi és bérezési feltételek a fenti állásokra a 914/1968 sz. MTH értelmében).

— optikust
— kézi- és gépi asztalosokat
— vasesztergályosokat
— anyagkezelőket (a 22/1969 sz. törvény értelmében)
— szövőnöket a gépi szövőszékekhez
— szerszámelezőket
— kárpitosokat

Mindennemü további felvilágositást a vállalat székhelyén nyujtanak. (115)

Az 1971. évi érettségi vizsgáról

Az Oktatásügyi Minisztérium az alábbiakat közli az idei érettségi vizsgáról:

1. *Az általános liceumok*, müvészeti és szakliceumok utolsó evének kurzusai a tanév felosztásának megfelelően május 25-én érnek véget. Május 26 és junius 15 között a tanulok egyénileg készülnek az érettségi vizsgára. Ebben az időszakban a liceumok vezetősége konzultációkat rendez az érettségi tantárgyakból. A tanulók részvétele a konzultációkon nem kötelező.

2. *Az általános liceumokban*, akárcsak az előző esztendőkben, az idén is a következő tantárgyakból kell érettségizni: *reálszak* — román irodalom (irásbeli és szóbeli): matematika (irásbeli és szóbeli); fizika, kémia vagy biologia tetszés szerint (szóbeli); *humánszak* — román irodalom (irásbeli és szóbeli): a liceumban tanult egyik idegen nyelv vagy latin nyelv (irásbeli és szóbeli); Románia történelme, filozófia és tudományos szocializmus vagy biológia tetszés szerint (szóbeli).

Az együttélő nemzetiségek nyelvén müködő liceumok jelöltjei irásbeli és szóbeli vizsgát tesznek mind a reál, mind pedig a humánszakon az anyanyelv irodalmából is.

A szakliceumokban az érettségi tantárgyak a következők: román irodalom (irásbeli), gyakorlati vizsga és szakvizsga (szóbeli). Ezenkivül, a liceum profiljától függően, e jelölteknek még vizsgázniuk kell:

a) Az ipari liceumokban és a mezőgazdasági liceumok mezőgazdaság-gépesitési, talajjavitási és telekkönyvi, valamint területszervezési szakán: matematika (irásbeli és szóbeli) és tetszés szerint vagy az oktatási tervben megjelölt egyik szaktárgy vagy fizika (szóbeli); a kémiai profilu szakokon fizika helyett kémia.

b) Az erdészeti liceumokban és az ipari liceumok fakitermelési, erdészeti építkezési és szállitási szakán: matematika (irásbeli és szóbeli); tetszés szerint az oktatási tervben előirányzott második szaktárgy vagy botanika.

c) A gazdasági liceumokban és a mezőgazdasági liceumok könyvelési és mezőgazdasági áruismereti szakán: matematika (irásbeli és szóbeli) és tetszés szerint politikai gazdaságtan vagy kémia (szóbeli), kivéve a tervszerüsitési-könyvelési és statisztikai szakot, ahol kémia helyett fizika.

d) A mezőgazdasági liceumok agronómiai, kertészeti, növényvédelmi, állattenyésztési és állategészségügyi szakán: botanika (irásbeli), kivéve az állategészségügyi és állattenyésztési szakot, ahol botanika helyett zoológia (irásbeli) és tetszés szerint kémia vagy matematika (irásbeli és szóbeli).

3. *Az érettségi vizsga nyári szesszióját junius 18 és 28, őszi szesszióját augusztus 20 és 31 között tartják meg.*

A müvészeti liceumok végzettjei a gyakorlati szakvizsgákat az érettségi vizsga nyári szesszioja keretében május 26 és 31 között, őszi szesszójában pedig augusztus 17 és 19 között teszik le. A szakliceumokban a gyakorlati vizsgára a szaktárgyakból teendő szóbeli vizsgával egyidejüleg kerül sor.

Az irásbeli vizsgákat mind az általános liceumokban, mind a szakliceumokban az alábbi időpontban tartják meg:

Nyári szesszió: a) junius 18 — román irodalom; b) junius 20 — matematika (reálszak) és modern nyelv vagy latin nyelv (humánszak) az általános liceumokban; matematika a szakliceumokban, kivéve a mezőgazdasági liceumok agronómiai, kertészeti, növényvédelmi, állattenyésztési és állategészségügyi szakát, ahol a jelölt matematika helyett választhatja a kémiát; c) augusztus 22 — matematika (reálszak) és modern nyelv vagy latin nyelv (humánszak) az általános liceumokban; matematika a szakliceumokban, kivéve a mezőgazdasági liceumok agronómiai, kertészeti, növényvédelmi, állattenyésztési és állategészségügyi szakát, ahol matematika helyett a jelölt választhatja a kémiát; c) augusztus 25 — az anyanyelv irodalma az együttélő nemzetiségek nyelvén müködő liceumokban; botanika a mezőgazdasági liceumok agronómiai, kertészeti és növényvédelmi szakán; zoológia a mezőgazdasági liceumok állategészségügyi és állattenyésztési szakán. *Őszi szesszió:* a) augusztus 20 — román nyelv; b) augusztus 22 — matematika (reálszak) és modern nyelv vagy latin nyelv (humánszak) az általános liceumokban; matematika a szakliceumokban, kivéve a mezőgazdasági liceumok agronómiai, kertészeti, növényvédelmi, állattenyésztési és állategészségügyi szakát, ahol matematika helyett a jelölt választhatja a kémiát; c) augusztus 25 — az anyanyelv irodalma az együttélő nemzetiségek nyelvén müködő liceumokban; botanika a mezőgazdasági liceumok állategészségügyi és állattenyésztési szakán; zoológia a mezőgazdasági liceumok állategészségügyi és állattenyésztési szakán.

Az idei érettségi vizsga mindkét szesszióját jelentkezhetnek az általános liceumok, müvészeti és szakliceumok nappali, esti és látogatásnélküli tagozatának 1971-es évfolyamu abszolvensei, valamint mindazok, akik 1967 és 1970 között végeztek, de nem álltak érettségi vizsgára, illetve egyszer jelentkeztek vizsgára, de nem sikerült letenniük. Az 1967 és 1970 között végzett, kétszer is sikertelenül vizsgázott abszolvensek utoljára jelentkezhetnek az idei érettségi vizsga csupán egyik szesszójára. Az általános liceumok nappali és látogatásnélküli tagozatának emlitett évfolyamu abszolvensei az illető szakon (reál vagy humánszakon), az esti tagozat abszolvensei csak a reálszakon érettségizhetnek.

4. Az érettségi bizottságok főként a következőkre forditanak figyelmet: a jelöltek gondolkodásbeli kiforrottsága, szintetizáló és általánositó képessége, a természeti jelenségek, társadalmi-történelmi események tudományos értelmezésének készsége, a liceumi években szerzett ismeretek gyakorlati alkalmazásának készsége.

Menyháza, ezerkilencszázhetvenegy

Sürün szitál a kegyetlen téli eső. Mossa az amugyis tiszta hegyilevegőt. Itt az egész üdülőhelyet átszelő, széles aszfaltozott járdán a páratlus levegő ellenére is jól érezni az ut két oldalán őrt álló fenyők füszeres illatát.

Menyháza, ezerkilencszázhetvenegy.

Nézem a villákat, az ujakat és a régieket. A mult és a jelen olvad itt össze szerves egésszé egyazon cél, a legszentebb ügy, a dolgozók egészségvédelmének érdekében.

Tizenhárom összkomfortos pavilon; háromszáznegyven férőhely a felnőtteknek, kétszáz a gyermekek részére; párját ritkitó étkezde (személyesen is meggyőződtem erről!); nagyvároshoz is méltó vendéglő, cukrászda — ez Menyháza ma.

És sokminden más ...

Három fiatalasszonnyal beszélgetek a központi pavilon 12-es számu vendégszobájában: a bukaresti D. E.-vel, a szászrégeni M. M.-el és a Vörös Acél-i G. D.-vel.

— Kényelmes és nagyon tiszta itt minden.

— A koszt is kifogástalan.

— Máris érzem, hogy használ a kura.

Három mondat — három vélemény. Megannyi kedvező.

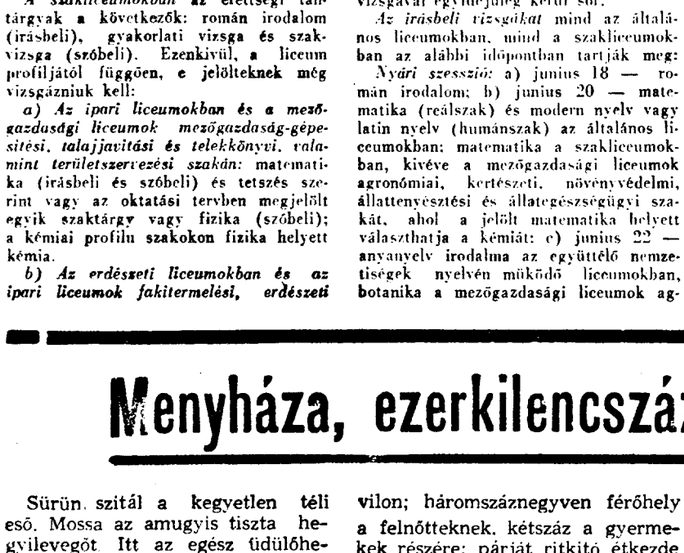

Az üdülőhely étkezdéje és vendéglője

Legutóbb az orvosi-egészségügyi személyzet számát is kiegészitették. Három orvos, hat egészségügyi asszisztens és két szakképzett masszőr áll a beutaltak rendelkezésére. Ezen felül fiatal erőket képeznek és képezhetnek ki mind az egészségügyi, mind pedig a vendéglátóipari szakmákban. Elkelnek, hiszen esztendőről esztendőre növekszik a fürdőhely forgalma. Most, télviz idején is több mint kétszáz beutalt üdül itt — pihen, szórakozik.

Aztán se szeri, se száma azoknak, akik egy-egy alkalomra ránduInak ki ide Aradról, Nagyváradról. Szalontáról ...

— Az elmult öt esztendő, most lezárult ötéves tervünk időszaka, döntő mértékben megváltoztatta üdülőhelyünk képét is — mondja Brad Aurel igazgató. — Minden villát átalakitottunk, tataroztunk, butorokkal láttunk el, korszerüsitettünk. Ez jelentékenyen növelte az üdülőhely kényelmi fokát. Ezen felül a hőszolgáltatást is bevezettük minden helyiségbe. Ugyancsak ebben az időszakban épült az uj élelmezési tömb — a háromszáz férőhelyes étkezde, a vendéglő, a cukrászda — meg a többi szolgáltatási egység. Ujabb nagyméretü bazinnal bővitettük a szabadban lévő termálfürdőt. Mi is van még? Modern orvosi rendelőket létesitettünk, beszereztük az idegmegbetegedések kezeléséhez szükséges összes felszereléseket, müszereket. Aszfaltoztuk az utakat és rendeztük a parkot, a zöldövezetet. Ki tud mindent ésszben tartani?

Közeleg a tavasz. Itt is készülnek a kikeletre, az idényre. További korszerüsitéseket végeznek a vendéglőben, camping-tábort létesitenek, bővitik az egészségügyi intézmények hálózatát — még ez évben üzembe helyeznek egy fedett termálfürdőt — tekepályát épitenek és tovább bővitik a zöldövezeteket.

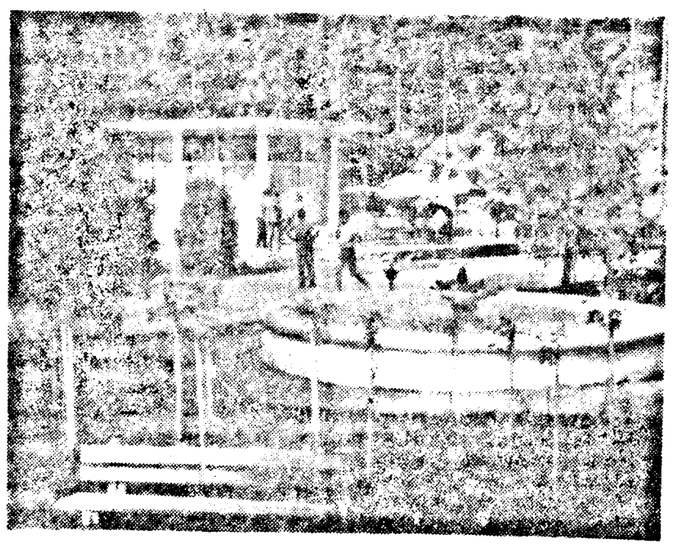

A korszerü, impozáns cukrászda épülete

(A képek SZÜCS KÁROLY NÉ felvételei.)

Menyháza ezerkilencszázhetvenegy.

Gyógyulás, pihenés, szórakozás ...

KARAY KÁROLY

Bánjunk ésszerűen a nyersanyaggal

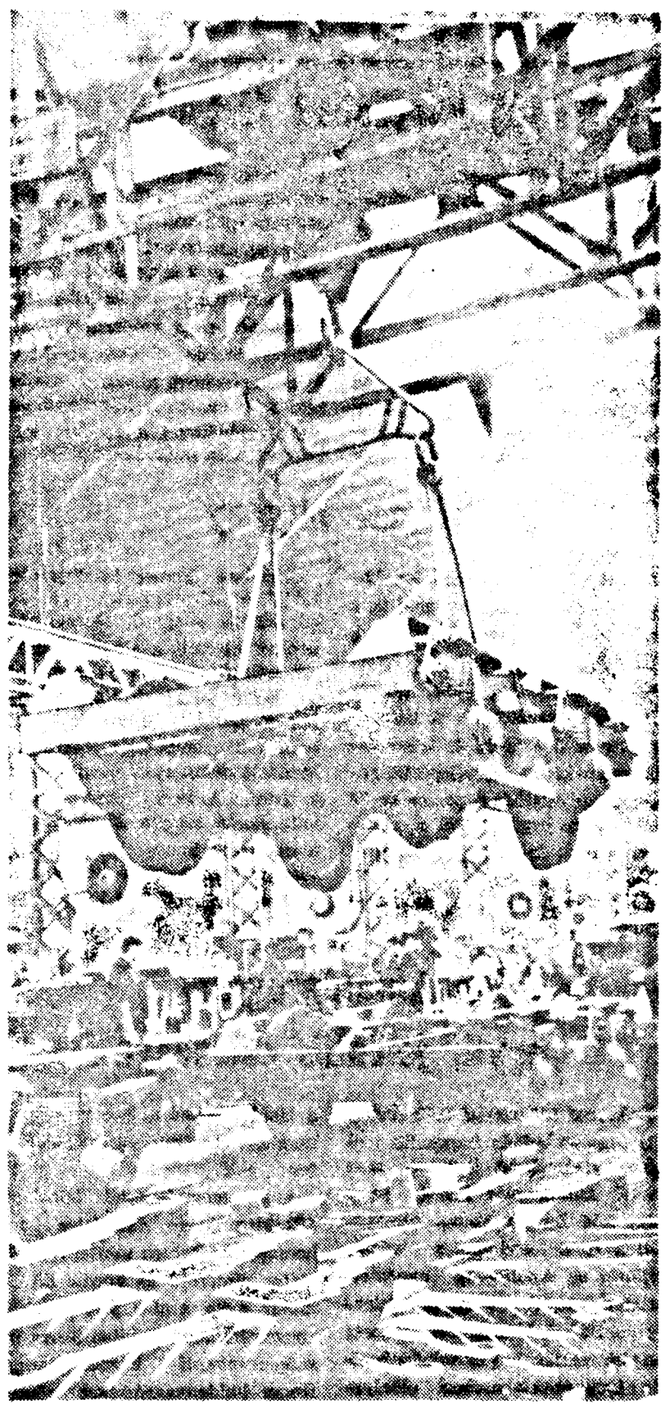

A vagon forgózsámolyok előállítási technológiája is sok acélt igényel még.

A GAZDASÁGI TEVÉKENYSÉG minőségének javításáért

Hétmérföldes léptekre van szükség

A vasércet kibányásszák. Zuzzák, pörkölik, olvasztják, martinkemencékben dusitják, nemesitik. Acél lesz belőle. Hengerlik, öntik és átalakitják. Félkésztermékké, a gépgyártás „kenyerévé" válik. Itt viszont a sorozatos müveletek utján olykor 30—40 százaléka elforgácsolódik.

Szinte közismert, hogy a fémiparban, és főleg a gépgyártásban, modern forgácsolási eljárásokkal munkálják meg a fémet, hogy azok alkatrészekké váljanak. Ebben elsődleges szerepet kaptak a különböző alaku és méretü forgácsoló szerszámok. Szakembereink eleinte a hegyes szögben végződő élü kések használatát szorgalmazták. Később ujabbak, az ugynevezett negativ szögüek gazdaságosságát igazolták.

A marasi müveletek is hasonlóképpen fejlődtek. A különböző ujj marókat spiralis, hengeres és csiga alaku forgácsoló szerszámok váltották fel. Manapság pedig már az egyfogu lefejtő (de ez is csiga alaku) marókések mellett szavaznak azok, akik fogaskerekeket gyartanak nagy sorozatban.

A forgácsoló szerszámok minden változata igen nagy fejlődésen ment keresztül. Egyes esetekben több év is elmult, amig végső, legoptimálisabb alakjat elnyerte (vajon tényleg a végső?). Voltak azonban olyan szerszámok is, amelyek szinte egyik napról a másikra tökéletesekké váltak. Viszont még ez is kérdőjeles. Ki tudja, holnap nem olvassuk-e szakfolyóiratokban, hogy elavultak, mivel X Y. mérnök egy ujabb müszaki „csodával" lepte meg a fémforgácsolókat. Vékony, nagyon vékony élü szerszámot szerkesztett. Keskeny forgács hull le munkája nyomán. De mégiscsak lehull.

Ujabbnál ujabb szerszámok jelennek meg évente. Egyesek szinte már a villám gyorsaságával végeznek el egy-egy müveletet. Az uj szerszámot minden szakember örömmel fogadja. De azt, hogy bizonyos alkatrészek gyártásánál a forgácsolási müveletekre vajon egyáltalán szükség van-e, csak igen kevesen vetették fel.

Itt van például, a fogaskerekek előállitásanak kérdése. Ezek nélkül szinte el sem képzelhetjük mai napság a gépgyártást. És még mindig több milliós számban készülnek klasszikus forgácsolási müveletek utján. Holott ez az eljárás jelenleg már nagyon is konzervativ. Szemléltetésül bemutatunk egy nagyon is egyszerü fogaskereket oldalnézetben és keresztmetszetben. A feketével jelzett részek teljes egészében lehullnak forgács alakjában. S ha hozzáadjuk még ehhez a hengeralaku acél szabdalását, ujabb veszteséget észlelünk.

A szerszámgépgyári technológusok szerint a leszabott acélnak olykor minteg. 35—45 százaléka forgáccsá válik, amig a késztermék, azaz a fogaskerék elkészül. 2000 esztergapad gyártása után tehát mintegy 70 tonna ötvözött acél vész majdnem teljes egészében kárba.

A szakirodalomban már megjelent néhány tanulmány. Ezek szerint a fogaskerék-gyártásban majdnem teljes egészében számüzni lehet a forgácsolást. Magas nyomás alatt történő öntést, matricában való zömitést, alakitást javasolnak. De legujabban a lehengerlő (deruláló) müveletek bevezetését szorgalmazzák. Tudtunkkal a brassói gépgyártók már vettek is egy ilyen speciális müveletet végző aggregátot. Az aradi technológusok is hallottak erről. Eredményeiről azonban mit sem tudnak. Továbbra is a forgácsolási müveletek bonyolult kidolgozására és alkalmazására forditják energiájukat. A technikában nem kis és látványos ugrásokra, hanem hétmérföldes léptekre van szükség.

TÓTH SÁNDOR

Az anyagkihasználás tartalékai

Jelentős természeti kincsünk a fa. Miután kitermelik és elszállitják, a megmunkálás folyamatában egyre több emberi munka testesül meg benne, ameddig butor, parketta, láda vagy más használati cikk formájában végleges rendeltetést kap. Megyénk fafeldolgozó egységei óriási mennyiséget dolgoznak fel évente. A mennyiség összefügg a feldolgozás milyenségével és ezért a felhasználás gazdaságosságának fokmérője is lehet. A Faipari Kombinat évente többek között 200 000 konvencionális butorgarniturát gyárt és a tavalyi év termeléséhez például, több mint 273 000 köbméter faanyagot használt fel. Ezt a hatalmas tömeget különböző fafajtákból készült deszkák és pallók, préselt farostlemez, furnirok alkották. Az anyagfogyasztási terv előirányzataihoz képest az elmult évben 2569 köbméter faanyagot takaritottak meg. A butorok gyártásánál többek között 382 köbméter fenyőfát, 177 000 négyzetméter furnirt, 147 000 négyzetméter préselt rostlemezt takaritottak meg. Tölgy- és bükkfából készülő talpfák és speciális támasztófák gyártásánál pedig több mint 1000 köbméter rönkfával csökkentették a fajlagos anyagfogyasztást. Ezzel szemben 254 köbméter faanyaggal haladták tul a fogyasztási normákat a hajlitott székeknél és 249 köbméterrel a parkettagyártásnál. Covaci Gheorghe, a kombinát technikai osztályának mérnöke az előirányzottnál alacsonyabb osztályu faanyag használatával és nem megfelelő minőséggel magyarazza az emlitett tullépést. Ha ez fennáll, nyilván nagyobb fogyasztáshoz vezet. Oka lehet a meghaladasnak a faanyag tulzott nedvességtartalma is. Ez utóbbi a parkettagyártásnál okozott problémát, mivel a magas nedvességtartalmu faanyag erőltetett szaritás közben megrepedt és magasabb foku felhasználásra alkalmatlanná vált. A félkésztermékek minősége és nedvességtartalma miatt magára is vethet a Faipari Kombinát, mivel az anyagoknak több mint egyharmadát saját egységei szállitjak további feldolgozásra.

A faanyagok bizonyos foku természetes száradása, valamint a termelés ütemes anyagellátása érdekében a feldolgozó egységeknél biztonsági készletek megteremtése szükséges. Ezeket a készleteket sem a Pankotai Hajlitottbutor-gyárnál, sem az Aradi Parkettagyárnál nem talaljuk a tervezett szinten. Ezért van sokszor kapkodás a termelésben, ezért a faanyagok erőltetett ütemben történő szaritása. Mindez a fogyasztás növeléséhez járul hozzá.

A faanyagok gyenge minősége, amely a hajlitott székek gyártása esetén görcsök, repedések alakjában jelentkezik és ami többletfogyasztáshoz vezet, nemcsak az igényes termékek esetében nyilvánult meg. Sokszor rossz minőségü volt a butorgyártásnál használt préselt farostlemez is. Ha ennek nyersanyagát különböző nedvességtartalmu hulladékfából darálják össze, a lemezben belső erők kezdenek müködni és elgörbitik azt. A préselt lemeznek nemcsak a minőségével, hanem a méretével is baj volt az elmult évben. Öt gyár öt különböző méretben szállitott. Nem változtathatták állandóan a sablonokat, s igy egyre több hulladék keletkezett. Kolozsvári Imre beszerzési osztályvezető szerint az idén változtatnak a helyzeten.

A tervezett anyagfogyasztás növelését idézte elő a termelés folyamatában a szakmunkások figyelmetlensége folytán keletkezett selejt is. Nincs szó nagy tételekről. A pénzbüntetés következetes alkalmazása azonban szükséges, mivel ez felrázza a figyelmetleneket.

A Faipari Kombinát munkaközössége az anyagfogyasztás terén jó eredménnyel zárta az évet. Célkitüzésük, hogy a meglévő tartalékok hasznositásával az anyagfogyasztási terv egyetlen fejezetét se haladják meg ezután. E téren tehát átfogóbb müszaki tennivalókra van szükség.

FEKETE GÉZA

Textileseink eredményei

1

Még tavaly a kombinát szakemberei 7 — poliészter és mürostszál keverékéből készülő— szőttes (Irma, Tera, Estera, Ocana, Iana, Nina, Mira) technológiáját dogozták ki. Ellenálló képességük, külalakjuk, gyürhetetlenségük lényegesen jobb a gyapotszálból készült szőttesekénél. 5 millió négyzetméter gyártását tervezik 1971-ben. Ezáltal 650 tonna importból származó gyapotszálat helyettesithetnek, ami 7,8 millió lej megtakaritását eredményezi.

2

Két olyan mürostszálas szőttes termelését is megkezdték, amelyek tökéletesen helyettesitik az eddig gyapotszálból gyártott fejkendő és düftin textiliákat. A két uj cikk gyártásának bevezetése nyomán 300 tonna gyapotszálat takaritathatnak meg évente.

3

Jelentős megtakaritást érnek el több szőttes kontexturájának ujratervezésével. A vetülékszálak finomságának változtatása kevesebb felvevőszál használatát eredményezi. Igy a szőttesek sulya csökken, ellenálló képességük azonban nem változik. Ujra tervezték többek között a Linolin, a Borszék, a Finet, a Zina és a Damaszt elnevezésü cikkeket. Igy évente 139 445 kilogramm fonalat takaritathatnak meg.

4

Fontos intézkedés a kombinát egységeiben a keletkező összes textilhulladékoknak a Teba-gyár vigonyfonodájában történő feldolgozása. Évente 46 tonna gyapotkeverék-szálat helyettesitenek ezzel.

5

Bizonyos importból származó vegyszerek és festékek helyettesitésével évi 579 156 valuta lej megtakaritását irányozzák elő a kombinát egységeiben.

6

Gazdaságosságra vall az az intézkedés is, amely a fémből, fából, bőrből vagy kartonpapirból készült alkatrészek és munkaeszközök müanyaggal való helyettesitését tüzik ki célul. Az orsókat, csévéket, bevető fejeket ezután müanyagból készitik. Előállitásuk valamennyivel többe kerül, mint a korabbiaké, de a kisérletek kimutatták, hogy a müanyagból készült cséve például, a papircsévéhez viszonyitva, tizszer tovább tart.

Magas müszaki ellátottság, alkotó kezdeményezés

Nicolae Ceausescu elvtárs, az RKP KB Végrehajtó Bizottsága és a kormány 1970 november 25-i ülésén elhangzott expozéjában a többi között hangsulyozta: **„Gazdaságunk hatékonysága növelésének egyik lényegbevágó fontosságu problémája a termelés minőségének javitása."**

Ezt az iránymutatást tartja szem előtt a Butor- és Épületvasalásokat Gyártó Vállalat közössége is, amely már az elmult évben hatékony intézkedést tett ilyen vonatkozásban. A pártszervezet irányitásával az igazgató bizottság gondoskodott arról, hogy magas müszaki ellátottsággal biztositsa a termelési folyamat tökeletesitését, a termelékenység növelését, egyszóval a termelés minőségének javitását. Előbb csak egy müanyag fröccs-öntő gépet szereztek be és helyeztek üzembe. Ennek a komplex gépi berendezésnek a segitségével a különböző butorvasalásokhoz szükséges kisebb alkatrészeket müanyagból öntötték, illetve fröccsentették, ami a termelékenységet tizenötszörösére emelte. A fröccsöntő gép előnye az is, hogy a kiöntött alkatrészek letisztázása után keletkezett hulladékokat kristályra darálják, majd ismét nyersanyagként használhatják. Mivel a fémhelyettesitő müanyag alkatrészek mind **nagyobb teret hódítanak ebben az iparágban is, szükségessé vált több ilyen gépi berendezés beszerzése. Jelenleg három komplex géppel rendelkezik a vállalat és valóságos fröccs-öntő részleget szereltek fel.** Sőt, szó van arról is, hogy a közeljövőben még egy ilyen géppel egészitik ki a műhelyt, amelynek vezetésével Bock Jenő mestert bizták meg. De gondoskodtak meg, amely felülmulja a megszokott munkafeladatot, ujitásnak nevezhető jelentős gazdasági hatékonyságára való tekintettel.

De miről is van szó? Hăbaş Pavel főkonstruktőr kezdeményezésére Nicolin Ştefan, Szücs Gizella mérnökök, továbbá Bojtos András mester és Bondar Adalbert, a galvanizáló munkacsoport vezetője még tavaly **olyan problémát oldott meg, amely felülmulja a megszokott munkafeladatot, ujitásnak nevezhető jelentős gazdasági hatékonyságára való tekintettel.**

Az IAMMBA vállalatban

arról is, hogy olyan kiváló dolgozók kezeljék ezeket a magas szakismereteket igénylő gépeket, mint Bolovan Filimon, Bleiczifer Walter és Mariş Lazăr. Az előbbi kettő egyébként Resican sajátitotta el a müanyag fröccs-öntést.

Ez azonban csak az egyik vetülete a termelés minőségi javitásának. A másik igen fontos tényező a dolgozók alkotó kezdeményezése. S ebben elsősorban a konstruktőrökre nagy feladat hárul. A helyszinen látottak alapján megállapithattuk, hogy Hăbaş Pavel mérnök, főkonstruktőr vezetésével egy szorgos, hozzáértő müszakiakból álló kollektiva **tanulmányozta annak lehetőségét, hogy az addig importált butorvasaláshoz szükséges ugynevezett csapópántot, amely müanyag és fémkombinációból áll, a vállalatban állitsák elő.** A probléma megoldást is nyert, azonban felvetődött a szóban forgó termék minőségi kivitelezésének a tökéletesitése. A végzett tanulmányozás alapján arra a következtetésre jutottak, hogy egy ugynevezett dobcsiszoló berendezés előállitásával több müveletet kiküszöbölhetnek, mint például a tisztitast, mosást, csiszolást, fényezést és ujrafényezést. Ezáltal pedig gazdaságosabbá válik az emlitett termék sorozatgyártása. **Mert az emlitett müveleteket most a dobcsiszoló segitségével végzik, méghozzá sokkal tökéletesebben, mert több rétegü nikkelezést vagy rezezést kap a termék és igy nem oxidálódik. Ezt az eljárást már tiz napja eredményesen alkalmazzák a vállalatban. Ami pedig a gazdasági hatékonyságot illeti, előzetes számitások szerint, évente mintegy 250 000 lejt tesz ki.** Itt emlitjük meg azt is, hogy a müanyag és fémkombinációból álló csapópantokból idén 1 300 000 darab sorozatgyártására szerződtek.

Már emlitettük, hogy a fémhelyettesitő müanyag egyre nagyobb teret hódit a Butor- és Épületvasalásokat Gyártó Vállalatban is. A berendezett és üzembe helyezett uj fröccs-öntő részlegen jelenleg 12 terméket állitanak elő müanyagból, amelyeket korábban fémből készitettek. Nagymértékben ez a magyarázata annak, hogy a **fajlagos anyagfogyasztás csökkentése révén tavaly 5,8 tonna fémet takaritottak meg a vállalatbeliek.** A fémtakarékosság eredményességét növelte számos termék ujratervezése is. Az akciót idén is folytatják. Átterveztek például a félig süllyesztett butorzárakat, amelyeket szintén fém- és müanyag kombinációból állitanak elő, továbbá a, különböző tipusu fogantyukat és más termékeket.

HEGEDÜS ISTVÁN

Florin Cristescu, az Aradi Faipari Kombinát vezérigazgatója és Jivor N. részlegvezető együtt vizsgálják egy uj butortipus gyártásához szükséges faanyagot

NEMZETKÖZI ÉLET

Az RKP küldöttségének találkozója a Chilei SZP KB főtitkárával

SANTIAGO DE CHILE. — Victor Stamate, az Agerpres különtudósitója közli:

A Román Kommunista Pártnak a Chilei Szocialista Párt 23. kongresszusán részt vett küldöttsége — Valter Roman elvtárs, az RKP KB tagja és Ştefan Andrei elvtárs, az RKP KB póttagja, a KB első osztályvezető-helyettese — találkozott Carlos Altamiranoval, a Chilei SZP KB főtitkárával, Adonis Cepulveda helyettes főtitkárral, a Chilei SZP KB tagjával és Hernan Delcampoval, a Szakszervezetek Egységes Központjának főtitkárával, a Chilei SZP KB tagjával.

Carlos Altamirano felkérte az RKP KB küldöttségének tagjait, tolmacsolják üdvözletét a Román Kommunista Párt vezetőségének, Nicolae Ceauşescu elvtársnak, s ugyanakkor köszönetet mondott a küldöttségnek, hogy részt vett a Chilei SZP kongresszusán. Carlos Altamirano ismertette a Román Kommunista Párt küldöttségével a kongresszus jelentőségét és eredményeit, valamint a szocialistáknak a chilei fejlődés jelenlegi szakaszával kapcsolatos törekvéseit.

A találkozón a felek hangsulyozták, hogy erősiteni és fejleszteni kivánják a két párt kapcsolatait.

KÖZEL-KELET

Meghosszabbítják a tűzszünetet

Az EAK, Izrael és Jordánia válasza U Thant felhívására

KAIRÓ (Agerpres).

Anwar Szadat egyiptomi elnök csütörtökön a nemzetgyülés előtt mondott beszédében — a nemzetközi sajtóügynökségek szerint — kijelentette, hogy elfogadja U Thant ENSZ-főtitkár felhivását és ez év március 7-ig meghosszabbitja a tüzszünetet. Az elnök egyben javasolta — közli az APF —, hogy addig az időpontig Izrael vonja vissza részlegesen a Szuezi-csatorna keleti partján állomasozó csapatait, ami lehetővé tenné az Egyesült Arab Köztársaság számára a csatorna megnyitását a nemzetközi gazdaság érdekében. Ez a részleges visszavonulás — mondotta az EAK elnöke — előzetes lépés volna afele, hogy az izraeli csapatokat teljesen kivonjak az elfoglalt arab területekről. Ugyanakkor ez az akció első lépés lenne a Biztonsági Tanács 1967 novemberi határozata többi rendelkezéseinek alkalmazását előirányzó határidők megállapitásához.

Ennek az időszaknak a végén — fűzte hozzá az egyiptomi elnök — az ENSZ főtitkárának jelentést kell benyujtania a Biztonsági Tanácshoz a közel-keleti helyzet megoldására vonatkozó megbeszélések eredményeiről. Az ENSZ főtitkárának és az egész nemzetközi közösségnek a feladata — mondotta Szadat elnök —, hogy ebben az időszakban reális haladást érjenek el a kérdés lényege tekintetében, nem pedig az alaki kérdésekben.

A politikai megoldás alapvető kérdéseivel kapcsolatosan Szadat elnök véleménye szerint az EAK két elvi kérdésben nem hajlandó alkuba bocsátkozni. Ezek: 1) a hatnapos háboru folyamán elfoglalt összes területeket vissza kell adni; 2) a palesztinai nép jogait garantálni kell.

TEL AVIV (Agerpres)

Golda Meir izraeli miniszterelnök nyilatkozott több képviselő előtt U Thant ENSZ-főtitkárnak a közel-keleti válságra vonatkozó álláspontját illetően. Izrael — mondotta — megelégedéssel fogadta az ENSZ-főtitkárnak a tüzszünet meghosszabbitására vonatkozó felhivását.

★

AMMAN (Agerpres).

„Jordánia szempontjából a tüzszüneti egyezmény meghosszabbitása nem probléma" — jelentette ki Abdallah Szalah jordániai külügyminiszter. „Véleményünk szerint az 1967 juniusi háboru végén bejelentett tüzszünet érvényben marad. Ami bennünket illet, bejelentése óta sohasem sértettük meg a tüzszünetet" — mondotta.

Külföldi sajtóból

International Herald Tribune: A pusztítás eszkalációja

Az amerikaiak hónapok óta mondják, hogy a nehéz indokinai döntések napjai letüntek, de Kambodzsa és Laosz szertefoszlatta ezt az illuziót... Miután Lyndon Johnson annyira elkötelezte az országot a háboruban, s ezzel teljesen lejáratta magát a közvélemény szemében, elvártuk volna, hogy bármilyen kormányzat óvatosan kezelje indokinai szerepünket. Most már azonban tudjuk, hogy a Pentagon a Bourbonokhoz hasonlóan nem tanul és nem felejt el semmit.

A Kambodzsával és Laosszal kapcsolatosan napvilágra kerülő tényeknek fel kell ébresztenünk az amerikai lelkiismeretet. Tudnunk kell, hogy a nehéz indokinai döntések napjai nem tüntek le...

A vietnamizálás politikája mindigis inkább reményekre, mint tényekre épült. Célunk az volt, hogy kilépjünk a háboruból, de meg is nyerjük azt. Amikor hat hónappal ezelőtt az illetékesektől felvilágositásokat kértek, a válasz bizonytalan dadogás volt. Most az események sugallják a választ, s ez aggasztó. A kormányzat bizonyos csapategységeket kivon Vietnamból, de fokozott katonai erőfeszitéseket tesz más módon.

A kambodzsai és a laoszi hadműveletekre állitólag azért van szükség, hogy biztositsuk a kivonulást, de nyilvánvaló, tulajdonképpen a pusztitás, a multban oly nagy politikai katasztrófát okozó pusztitás szokásos eszkalációjával van dolgunk. Alig hinnénk, hogy az USA részvétele egy másik délkelet-ázsiai háboruban segithetné barátainkat vagy jómagunkat. Ezt az ábrándot kergettük Vietnamban is. Az eredmény pedig egyfelől egy agyonbombázott, vegyi harcanyagokkal megfertőzött ország, másfelől egy megosztott Amerika.

Okuljunk a vietnami leckéből, értsük meg, hogy a katonai intervenció csak kudarcot hozhat. Szembe kell néznünk tehát a döntéssel, amelyet a vietnamizálással igyekeztünk elodázni. Meg kell értenünk, hogy Vietnamban politikai rendezésre van szükség, ne áltassuk magunkat, hogy kikényszeritheljük a katonai megoldást. A háboruból való kilépés legyen az amerikai politika fő célja.

ANTHONY LEWIS

okság közölte, hogy 29 000 amerin nagyarányu offenzivát inditott ben, a laoszi határ közelében. ése szerint a saigoni amerikai panerikai csapatokat nem küldik setleges laoszi inváziójával kapatkozni.

igyminisztériumátkozata

PEKING (Agerpres).

A Kinai NK Külügyminisztériuma nyilatkozatot tett közzé, s ebben rámutat, hogy a kinai kormány és nép szigoruan elitéli az amerikai imperializmust a három indokinai nép ellen elkövetett ujabb agresszív cselekményei miatt, és határozottan támogatja a Laoszi Hazafias Front Központi Bizottsága szóvivőjének, Vietnam DK Külügyminisztériumának, Dél-Vietnam Köztársasági Külügyminisztériumának és a Kambodzsai Királyi Nemzeti Egység kormany szóvivőjének ünnepélyes nyilatkozatait, amelyeket február 1-én, 2-án és 3-án tettek közzé. „Kötelességünk támogatást és teljes segitséget nyujtani Indokina három népének az amerikai agresszió elleni teljes győzelméig, nemzeti megmentésük érdekében" — hangoztatja befejezésül a Kinai NK Külügyminisztériumának nyilatkozata.

Befejeződött az OPEC rendkivüli értekezlete

TEHERÁN (Agerpres).

Teheránban csütörtökön befejeződött a kőolajexportáló országok szervezetének (OPEC) rendkivüli értekezlete. A szervezet tiz tagállamának (Venezuela, Irán, Algéria, Irak, Kuwait, Szaud-Arábia, Libia, Qatar, Abu Dhabi és Indonézia) képviselői határozatot fogadtak el, amely szerint inditványozni fogják kormányuknak, hogy hozzon uj törvényt a nyersolaj árának emeléséről, ha a nyugati kőolaj társaságok február 15-ig nem egyeznek bele az illető országok ilyen értelmü kérésébe. Az értekezletről az iráni fővárosban kiadott közlemény leszögezi, hogy a határozat teljes szövegét február 8-án teszik közzé.

Zsamshid Amuzegar iráni pénzügyminiszter, akit az OPEC miniszteri tanácsának elnökévé választottak, sajtóértekezleten kijelentette: a szervezet tagállamai fenntartják szilárd álláspontjukat a nyugati társaságokkal szemben. Rámutatott, hogy amennyiben a kőolajtársaságok nem tartják tiszteletben az OPEC-tagállamok határozatait, ezen országok eltökélt szándéka drasztikus szankciókat életbe léptetni a kőolajlelőhelyeiket kiaknázo külföldi társaságokkal szemben.

Csőd szélén áll a Rolls-Royce

LONDON (Agerpres).

A Rolls-Royce ismert angol luxusautó- és repülőfelszerelés-gyar csütörtökön bejelentette, hogy a csőd szélen áll. A társaság vezetősége megfelelő anyagi alapok hiányában, felkérte a világ összes tőzsdéit, hogy szüntessenek meg minden üzletet részvényeivel.

Edward Heath brit miniszterelnök sürgös megbeszélést tartott kormányával a Rolls-Royce helyzetéről és jövőjéről.

A nyugati repülőgépmotor-gyárak közül a Rolls-Royce a harmadik a Pratt and Whitney és General Electric amerikai cégek után. A brit vállalat azért került nehéz helyzetbe, mert rögzitett áron szerződést kötött 6000 repülőmotor szállitására a Lockheed amerikai cég számára. A termelési költségek azonban időközben emelkedtek s a cégnek csak ebből a szerződésből kifolyólog 115 millió dollár lesz a vesztesége.

A brit kormány tavaly novemberben már támogatta 42 millió font sterlinggel ezt a nagyvállalatot, s most jelentést terjeszt elő az alsóházban a Rolls-Royce helyzetéről. A társaság képviselője kijelentette, hogy függetlenül a helyzet megoldásától, szükség lesz a 90 000-es alkalmazotti létszám lényeges csökkentésére. A UPI szerint a Rolls-Royce válsága igen sulyos csapás a brit ipar számára.

ŰRHÍRADÓ

Új kapcsolási technika

HOUSTON (Agerpres).

Az Apollo—14 űrhajósai csütörtökre virrado éjjel megkerdezték a houstoni ürközpontot, hogy kidolgozták-e már a vezérkabin és a holdmodul összekapcsolásának uj technikáját, amelyre szükség lesz abban a pillanatban, amikor a holdmodul visszater a Holdról a Hold körüli parkoló pályára. Az ürközpont azt valaszolta, hogy még nem dolgoztak ki ezt a technikát, de a NASA szakértői foglalkoznak vele és az eredményt közölni fogják mielőtt az összekapcsolásra sor kerülne.

Az uj kapcsolási technikát egyébként azért sürgetik az ürhajósok, mert nehézségekbe ütköztek a holdmodul és a vezérkabin első összekapcsolása alkalmával. Az ujfajta kapcsolásra abban az esetben lesz szükség, ha a következő összekapcsolódásnál a rendes szerkezetek nem müködnének.

Komor látvány

A motor rendkivül pontosan begyult — közölte Alan Shepard 9.20 órakor (bukaresti idő) Houstonnal, nyomban azután, hogy az Apollo—14 előbukkant a Hold „háta" mögül és helyreállt a rádióösszeköttetés az ürhajó és az ürkutatási központ között. A holdkörüli pályára térés céljából 6 percre és 12 másodpercre begyujtották a müszaki részleg fő motorját, s ezzel 10 204 kilométerről 6035 kilométerre csökkentették az óránkénti repülési sebességet.

„Valóban komor látvány tárul elénk" — közölte néhany pillanattal később Shepard. „Igazi térképhez hasonlit a Hold; a kráterek szürkék, barnák és ezüstszinüek, amint azt az előttünk itt jártak is leirták" — folytatta. „Olyan a kép, mint egy plasztilinből készitett domborzat, amelyre valaki szürke és barna port szórt" — tette hozzá Edgard Mitchell. Ezután Stuart Roosa közölte, hogy sikerült felfedeznie a houstoni ürkutatási központ által kijelölt támpontokat.

A kutatóprogram egyik jelentős eseménye

Bukaresti idő szerint 9.42 órakor a Saturn—5 rakéta harmadik lépcsője, amelyről az ürvonat nem sokkal azután már levált, hogy célja felé fordult volna, becsapódott a Hold felszinére, s végrehajtotta az Apollo—14 expedició kutatóprogramjának egyik jelentős pontját. A becsapódás okozta rengést mérték a Viharok-tengerében 1969 novemberében elhelyezett szeizmométerek. Dr. Latham, a NASA szeizmológiai szakembere kijelentette, hogy a nyomáshullám és a kéregrezgés csaknem öt órát tart.

A 15 tonnás harmadik rakétalépcső több mint 9000 kilométeres óránkénti sebességgel érkezett a Hold felszinére, becsapódási energiájának trotil-egyenérteke 11 tonna volt.

A szeizmométerektől körülbelül 183 kilométerre, délkeletre lévő becsapódási helyen mintegy 46—60 méter átmérőjü és körülbelül 9 méter mély kráter jött létre. A nyomáshullám 1,6 kilométeres másodpercenkénti kezdősebességgel finom holdanyagrészeket röpitett ki az ürbe, ezek valószinüleg mintegy 96 kilométer magas holdpályán helyezkedtek el.

A becsapódás pillanatában az ürhajó holdpályán keringett, de a Hold mögött volt, s igy az asztronauták a jelenséget nem észlelhették.

Izgalmas percek Houstonban

Nem sokkal azután, hogy az Apollo—14 ürhajó kikerült a Hold mögül, ahol elvégezte a Hold körüli pályára helyezés müveletét, a houstoni ürközpont izgalmas perceket élt át. A képernyők és az ellenőrző müszerek néhány másodpercig nem müködtek, mert egy transzformátor meghibásodása áramszünetet okozott. Az ürközpont egyik szakembere bejelentette, hogy a hibát kijavitották és az ürhajó repülésének normális lefolyása nem forog veszélyben.

Alacsony Hold körüli pályán

Az Apollo—14 ürhajó fő motorját 13.15 órakor (bukaresti idő) ismét müködésbe helyezték, hogy rendkivül alacsony Hold körüli pályára vezéreljék az ürhajót. A müveletet, akárcsak a kezdeti Hold körüli pályára helyezés alkalmával, most is azalatt végezték el, mig az ürhajó a Hold mögött volt. Miután ujból helyreállt a rádiókapcsolat, az ürközpont jelentette, hogy a pálya paraméterei rendkivül közel állnak az előre kiszámitottakhoz, s a holdközelség 19 kilométer, a holdtávolság pedig 107 kilométer.

Az Apollo-program keretében most történt először, hogy az ürhajó ilyen alacsony Hold körüli pályán helyezkedett el, hogy megkönnyitse a holdmodul leszállását. Az Apollo—11 és az Apollo—12 repülése esetében a holdmodul mintegy 112 kilométer magasságu Hold körüli körpályán elhelyezkedett vezérkabinról vált le és kezdte meg a holdraszállás müveletét. Ezuttal az Antares ma reggel 19 kilométer magasságban kezdi meg a holdraszállást ,ami pontosabb leszállást tesz lehetővé, valamint üzemanyag megtakaritást arra az esetre, ha hosszabb ideig kellene keresni a megfelelő leszállási helyet, mivel a Fra Mauro kráter környékén, mint ismeretes, a terep nagyon egyenetlen.

„Repülünk a Hold hegységei fölött"

A világürben eltöltött négy nap és négy éjszaka után, a Hold felé megtett 400 000 kilométer végén az Apollo—14 ürhajó legénysége csütörtökön befejezte utjának első szakaszát, és az ürhajót 16,1 és 108,5 kilométer között váltakozó paraméterü alacsony Hold körüli pályára jutatta. Alan Shepard, az ürhajó parancsnoka e manöver sikeres befejezése után nagy örömmel jelentette: „Itt vagyunk, repülünk a Hold hegységei fölött, amelyek szétszórtan láthatók alattunk. A kráterek éles tarajait mintha kivésték volná a napsugarak". Bukaresti idő szerint 17.23 órakor Alan Shepard, Edgar Mitchell és Stuart Roosa számára véget ért a holdraszállás előtti utolsó nap programja. Az ürhajósok 1 óra körül (bukaresti idő)ébrednek, három órával később Alan Shepard és Edgar Mitchell átmennek az Antares holdmodulba és 6.50 órakor elválnak a vezérkabintól, majd 11.15 óra körül (bukaresti idő) leszállnak a Holdon a Fra Mauro kráter övezetében.

LEGFRISSEBB HÍREINK

■ Bécsben megkezdődött Franz Grun háborus bünös perének tárgyalása ■ Heves összecsapások a spanyol rendőrök és az egyetemi hallgatók között ■ Román fényképkiállitás nyilt Bécsben ■ Ujabb incidensek Belfastban ■ Fidel Castro interjuja a kubai—chilei kapcsolatokról.

MADRID.

A spanyolországi Valladolid városban heves összecsapásokra került sor a rendőrség és az egyetemi hallgatók között. A város egyetemének több ezer hallgatója tiltakozott a rendőrség jelenléte ellen az épületben. Nyolc tüntetőt letartóztattak. Az elmult héten a természettudományi fakultás hallgatói tüntettek 13 társuk letartóztatása ellen.

DETROIT.

A Chrysler autógyár vezetősége és a szakszervezet képviselői aláirták az uj kollektiv munkaszerződést. Ezt megelőzően a cég 10 000 tisztviselője és technikusa kedden sztrájkot jelentett be követelései alátámasztására. Ez a harmadik sikere az amerikai gépkocsiipari dolgozóknak a követeléseikért folytatott harcban. Mint ismeretes, hosszan tartó sztrájk után a General Motors és a Ford munkásai is kivivták a számukra kedvezőbb kollektiv szerződéseket.

BONN.

A nyugatnémet Bundestagban megalakult az NSZK—Szovjetunió parlamenti csoport — közli a DPA hirügynökség. A csoport elnökévé Werner Mertes szabad demokrata párti képviselőt jelölték ki. Az NSZK—Szovjetunió parlamenti csoportban 139 képviselő vesz részt a Szociáldemokrata Párt, a Szabad Demokrata Párt, valamint a Kereszténydemokrata Unió—Keresztényszociális Unió részéről.

BÉCS.

A bécsi biróságon megkezdődött Franz Grun háborus bünös perének tárgyalása. A vádlott 1944-ben és 1945-ben egy Krakkó melletti koncentrációs táborban részt vett több mint 500 fogoly kivégzésében. Az előzetes vizsgálat során különböző europai országokból 56 tanu bizonyitotta, hogy Franz Grun tagja volt a náci haláltábor kivégző osztagának és részt vett a tömeggyilkosságokban.

NOUAKCHOTT.

Georges Pompidou, Franciaország elnöke szerdán 14 000 kilométeres afrikai körutra indult. A körut első állomásán, a mauritániai Nouakchottban a francia államfő nyilatkozatot tett, s ennek során kijelentette, hogy az ipari és a fejlődő országok őszinte kooperációjának a független politikát folytató, egyenlő partnerek szabad tárgyalásain kell alapulnia.

LONDON.

John Mendelson laburista képviselő az alsóház szerdai ülésén követelte: az angol kormány tájékoztassa az Amerikai Egyesült Államok adminisztrációját, hogy a brit nép többsége elitéli az indokinai háboru kiterjesztését.

BELFAST.

Belfastban, Észak-Irország fővárosában kedd este ujabb incidensek voltak, miután a brit katonák házkutatásokat tartottak a katolikusok lakta negyedekben. Az összetüzések során a katonák és a katolikus tüntetők lőfegyvereket használtak, s mindkét félnek sebesültjei vannak. Az előállt helyzet láttán James Chichester-Clark, észak-irországi miniszterelnök betiltotta a protestánsok csütörtök estére tervezett nagygyülését.

BELGRÁD.

Mirko Tepavac, jugoszláv külügyi államtitkár találkozott S. S. Ramphal guayanai külügyminiszterrel. A találkozón eszmecserét folytattak a nemzetközi élet egyes kérdéseiről.

A találkozón Mirko Tepavac és S. S. Ramphal egyezményt irt alá a két ország tudományos és technikai együttmüködéséről.

DUBLIN.

Az irországi közvéleményt egyre komolyabban nyugtalanitja az árak és a munkanélküliség gyors növekedése. J. Linch miniszterelnök és a kormány több más képviselője kénytelen volt a parlamentben elismerni, hogy 1969 novemberétől 1970 novemberéig a kiskereskedelmi árak 10 százalékkal emelkedtek, az ir font vásárlóereje pedig 33 százalékkal csökkent az utóbbi években. A munkanélküliek száma elérte a 70 000-et, vagyis 4000-rel nagyobb, mint tavaly februárban.

BÉCS.

A bécsi Brigittenau Népi Egyetemen csütörtökön megnyilt a Bukarest — Románia fővárosa cimü fényképkiállitás. A bemutatott felvételek a város történetét és modern fejlődését szemléltetik. A látogatók a felvételekből megismerhetnek kulturális és müvészeti müemlékeket, kutató intézeteket, uj városnegyedeket, szép parkokat stb. A kiállitás február 19-ig lesz nyitva.

WASHINGTON.

Az Amerikai Egyesült Államokban ujabb országos „békekoalició" létesült, amely tömöriti az amerikai egyetemek több mint 100 pacifista szervezetét. A koalició akcióprogramjában tiltakozó tüntetések szerepelnek az indokinai háboru ujabb eszkalációja ellen. A szervezet április 24-én meneteket rendez Washingtonban és San Franciscoban, hogy követelje az amerikai csapatok azonnali és teljes kivonását Vietnamból.

HAVANNA.

Fidel Castro kubai miniszterelnök a Punto Final chilei folyóirat különtudósitójának adott interjujában a kubai-chilei kereskedelmi és diplomáciai kapcsolatokkal foglalkozott, hangsulyozva, hogy e kapcsolatok mindkét állam számára előnyösek. Kubának érdeke, hogy kereskedelmi és diplomáciai kapcsolatai legyenek olyan független országokkal, mint Chile — jelentette ki Fidel Castro.

Vörös Lobogó szerkesztősége: Republicii ut 81. szám. Telefon: 24—14, 16—92, 30—87, 35—69, 46—74. Kiadóhivatal: 28—34. Nyomda: 30—93, 20—77. Tip. I.P.B.A.

40 168